

дисципліни це вимагає оперативного реагування на адаптацію відповідного методичного забезпечення;

- викладачу необхідно витратити більше часу на підготовку до лекції – розробку мультимедійного методичного забезпечення та його розміщення у Віртуальному навчальному середовищі Львівської політехніки.

Література

1. Триус Ю.В. *Інноваційні інформаційні технології у навчанні математичних дисциплін /Ю.В. Триус / Інноваційні комп'ютерні технології у вищій школі : матеріали 3-ої Науково-практичної конференції, 18-20 жовтня 2011 року, Львів / Національний університет "Львівська політехніка". - Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. - С. 61-68.*

УДК 655:004:378

Гнатюк М.В.

Національний університет «Львівська політехніка»

ЕЛЕКТРОННЕ ВИДАВНИЦТВО ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ МЕХАНІЗМ ДІЯЛЬНОСТІ ВИДАВНИЦТВА ЛЬВІВСЬКОЇ ПОЛІТЕХНІКИ

© Марія Гнатюк, 2012

В роботі проаналізовано наявні можливості видавництва Львівської політехніки для створення електронного видавництва на його базі. Наведено основні переваги та недоліки електронного видавництва.

Ключові слова: електронне видання, електронне видавництво, видавництво.

The present work analyzes existing opportunities Lviv Polytechnic publishing office to create electronic publishing at its base. The main advantages and disadvantages of electronic publishing presented.

Keywords: electronic edition, electronic publishing, publishing office.

Вступ. В сучасних умовах відсутність державних стратегії, системних дій та відповідних інноваційних змін викликає ряд проблем у книговидавничій галузі: невідповідність держфінансування реальним потребам галузі; постійна зміна затвердженого графіку фінансування; недостатнє і невчасне фінансування процесу підготовки та друку навчальної літератури; процес створення видання, з огляду на складність процесу фінансування, займає щонайменше 6-9 місяців, що призводить до втрати часу і, як результат, актуальності [1].

В умовах інформаційної революції неминучими і водночас необхідними є інноваційні зміни у діяльності видавництв державного типу, в першу чергу

видавництв при вищих навчальних закладах (ВНЗ). Вони полягають у поступовому доповненні друкованих форм видання електронними виданнями, що підтверджено досвідом таких країн, як США та Японія [1].

Аналіз основних понять та можливостей створення електронного видавництва. Електронне видання (ЕВ) – електронний текст, який відповідає редакційно-видавничим вимогам, має вихідні відомості, містить графічні, музичні та відео фрагменти, які разом складають цілісний продукт і знаходиться на електронному носії або в мережі Інтернет у певному форматі видавництва [2].

Електронне видавництво – це видавництво або окрема організаційна структура в ньому, яке здійснює підготовку, випуск та розповсюдження продукції в електронному вигляді електронних видань через мережу Інтернет. До його обов'язків входить редагування поданого матеріалу, відповідне оформлення, шифрування, захист від копіювання, просування SEO і PR засобами.

Поняття «тираж» в ЕВ відсутнє як таке, оскільки воно продається в такій кількості і стільки часу поки триває попит. Важливими є і інші показники, такі як: кількість точок продажу (кількість інтернет-дилерів у партнерській програмі, створеній, наприклад, у науковому середовищі ВНЗ), кількість підписувачів регулярних розсилок, наявність власної мережі промо-сайтів. Попит на ЕВ в даному випадку може варіюватися, бути хвилеподібним або невизначеним у часі. Кількість проданих ЕВ залежить від змісту, його назви та анотації, актуальності теми, відомості автора (наукова значимість, кількість опублікованих праць та індекс цитованості) та ін.

Розглянемо можливий варіант реалізації видання ЕВ у видавництві Львівської політехніки (ВЛП). Аналіз організаційних, програмних та технічних можливостей ВЛП показав, що існує база для реалізації видання ЕВ у ВЛП, а саме: 1) організаційна структура видавництва (редакційно-видавничий відділ, відділ маркетингу та розповсюдження, поліграфічний центр, комп'ютерний центр, центр прикладних інформаційних технологій); 2) сайт видавництва – <http://vlp.com.ua>; 3) електронний архів за видами видань; 4) ліцензійне програмне забезпечення Adobe Systems; 5) кваліфікований персонал і можливість залучення спеціалістів НУ «ЛП» з комп'ютерних технологій.

Практично видання ЕВ у електронному видавництві виглядатиме наступним чином. Після створення твору і до початку процесу продажу видання автором має бути документально зафіксовано авторство шляхом нотаріального завірення підпису автора або подання заявки на реєстрацію авторського права в Державний департамент інтелектуальної власності та створено електронний гаманець автора.

Створення ЕВ з подальшим продажем в інтернет-магазині видавництва здійснюється шляхом укладання авторського договору між видавництвом і автором. Автор передає електронному видавництву повні та ексклюзивні права на видання своєї праці у вигляді ЕВ з паролем для запобігання несанкціонованого доступу. Процес продажу ЕВ повністю автоматизовано і облічується на аккаунті автора, створеного перед початком продажу. Нарахування авторського гонорару здійснюється автоматично одразу ж після факту продажу. Автор, зайшовши на свій аккаунт у електронному видавництві, має змогу переглянути у будь-який час загальну статистику продаж, авторські відрахування, суми до виплати гонорару та отримати ці суми в будь-який час. Авторський гонорар пропонується встановити у розмірі 70%, а доходи видавництва – 30% від обсягу продажу. Виплата авторського гонорару здійснюється в одиницях електронної платіжної системи (наприклад, WebMoney) 24 години на добу.

Переваги та недоліки електронного видавництва. Впровадження електронного видавництва у ВЛП вимагатиме лише зміни в маркетингових комунікаціях та залученні додатково спеціаліста з інтернет-маркетингу, проте дозволить одержати наступні переваги:

- 1) підвищення творчої активності та професійного рівня авторів;
- 2) розповсюдження ЕВ ВЛП у міжнародному науковому середовищі;
- 3) своєчасність опублікування актуальної інформації;
- 4) скорочення часу отримання кінцевого продукту споживачем;
- 5) підвищення індекса цитованості творів;
- 6) залучення сторонніх авторів, організацій для видання їхніх ЕВ;
- 7) збільшення читацької аудиторії і ринку збуту;
- 8) популяризація видавництва і автора;
- 9) отримання пасивного доходу у разі реалізації ЕВ;
- 10) зменшення витратних матеріалів ВЛП.

Вище викладені переваги супроводжують певними недоліками, пов'язаними зі специфікою ЕВ:

- 1) висока вартість пристроїв для читання ЕВ та їх сервісного обслуговування;
- 2) моральне старіння пристроїв для читання через бурхливий розвиток електронної техніки;
- 3) наявність великої кількості різних форматів;
- 4) порушення конфіденційності, шляхом відстежування користування пристроями;
- 5) неготовність масового споживача до користування складним мультимедійним продуктом;

- б) відмінність процесу сприйняття та запам'ятовування інформації від традиційного;
- 7) створення сприятливих умов для плагіату.

Висновки. Основним принципом електронного видавництва є поєднання видавничих традицій та новітніх технологій, що забезпечить зростання читацької аудиторії та обсягів продажу видань. Впровадження електронних видань у видавництвах ВНЗ має відбуватися поетапно.

Література.

1. Полянський П. Про переваги і вразливі місця електронних підручників [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/school_today/16840/. 2. Роль електронних книг в освітньому просторі України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ebook-ua.org/taxonomy/term/537/0>.

УДК 655:004:378

Павло Жежнич, Марія Гірняк

Національний університет «Львівська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОЇ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

© Павло Жежнич, Марія Гірняк, 2012

У роботі наведено основні характеристики та кроки при формуванні електронної енциклопедії навчального закладу та її якісного функціонування. Проаналізовано доцільність екстракції знань з відкритих текстів для інформаційного наповнення та оцінювання якості енциклопедії.

Ключові слова: електронна енциклопедія, інформаційне наповнення, якість, екстракція знань, відкриті тексти.

This paper dwells on the characteristic features and main steps in the formation of the university electronic encyclopedia and its qualitative performance. It is made up the analysis on the expediency of knowledge extraction from open texts for the content and encyclopedia quality evaluation.

Keywords: electronic encyclopedia, content, quality, knowledge extraction, open texts.

Вступ. Упродовж останніх десятиліть спостерігається значний розвиток інформаційно-комунікативних технологій, що знаходить своє відображення у середовищі вищих навчальних закладів. Свідченням цього є створення освітніх порталів, тренажерів, впровадження дистанційного навчання, проведення онлайн-семінарів, комп'ютерного тестування та розроблення електронних